RANJIT BULLETIN

Vol. I—No. 18.

Bombay : 6 Pies
Moffusil : 9 Pies

Madhuri in "College Girl".

"કોલેજ કન્યા"માં મીસ માધુરી.

ગ્રામ્ય જીલવણીનું ચિતાર આપતું રણજીતનું એક દિલચસ્પ ચિત્રપટ.
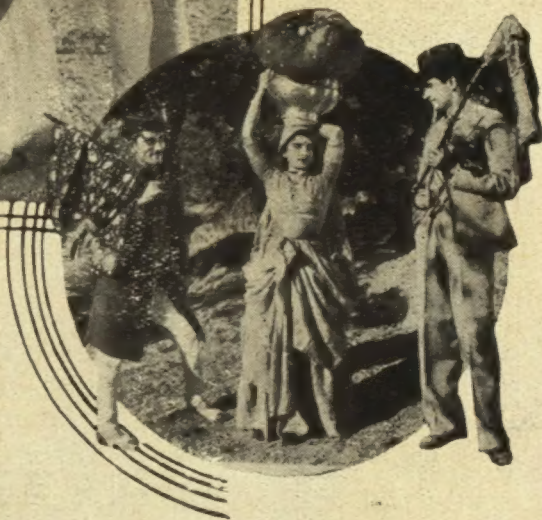
Coming! આવે છે! आ रहा है!!!

The picturegoers have declared "COLLEGE GIRL" a vow. The persons who have contributed not a little to the striking success of the picture are not a little–and rightly too–elated at the result. Mr. Jayant Desai is awfully busy with the script and the preliminary preparations of "Noor-e-Watan". "This time we must give something new to picturegoers" is the insistent call.

Mr. Shah is inserting novel twists and out-of-the-way attractions to make "Desh Dasi" the talk of the Industry. As this picture is scheduled to be released after "COLLEGE GIRL", Mr. Shah is sparing no pains to finish it in time. All the outdoor sequences will have been shot ere the monsoon sets in–and the Settings Man have received designs for four massive sets. Gohar could not attend shooting owing to a nasty accident to her leg. She is now feeling better and attends the Studio from early morning. She is putting her soul into this picture–and when she does so–the fans are sure to get their money's worth.

Raja Sandow had hell of a time while directing the sequences of "BLACK BANDIT" in which Ghory, Dixit and Charlie appear. He was on the point of bursting–the humor of these sequences is so very side-spliting. These three Ranjit comedians will be striking a new path in comedy punches–and all declare most solemnly that they will make even the dead laugh–and laugh vociferously.

BIJLI is just waiting for monsoon to set in. Bijli is expected to stir the whole of India–just as a flash of lighting in Heavens does the mortals.

Some bits!

—Keki Bawa has decided to do away with that vigorous moustache of his.

—While our ever dear Eddie Billimoria has decided to go contrary wise—and is now growing a moustache and a beard to boot.

—Mr. Ghory has started donning a dhoti. No, no, that is not for the next picture of his–sure enough not–it is his latest hobby.

—Mr. Dixit is putting on flesh at geometrical progression–and now the question of clothes supply is worrying him. He intends paying a flying visit to Madras to solve this economic problem.

—Ishwarlal has taken a liking to Sanyasi clothes. A Villian–of course of the Screen–on the road to reformation.

—Raja Sandow has taken a loan of clothes from the Pathan Darwan–to feel at home while directing "BLACK BANDIT".

—Madhuri has decided to wear the Rajput dress—as shown in an Artplate printed elsewhere.

—That devil of a boy–Ram Apte–has taken a fancy to the Turkish Fez–gee, how he looks when he puts it on!

—Charlie is seen clothed in Tiger Skin.

Villain on the Upward Path!

THE silver sheet has wonderful powers of illusion.

The picturegoers attest to that. The audience lives the lives of the spectators. Shares their sorrows, enjoys the bliss, gets wild with the villain, throws hints of how to behave to the characters, misses at villainish tricks—nay it spares no language to express their disapprobation of the actions of certain players, while at times it takes vocular liberties with personalities of players.

If it sees one of the important players in the auditorium–it gets up to have a look at him–whispers are passed from ear to ear. Sometimes these whispers assume bigger dimensions, if the man who plays the villain happens to be in the auditorium or round about the theatre.

The same sort of luck befell Mr. Ishwarlal. He just happened to go to West End to see "College Girl", wherein he plays the villain. After the show was over, he left the auditorium and was coming down the stairs. He was just trying to hustle through–when some one from amongst the crowd shouted —"There that rascal goes!" The shout caught with the public–and Ishwarlal became the cynosure of the eyes of one and all. Some said any thing that came to the tip of their tougue, while others tried to take liberties with him A boy sang dolorously "How did you like the blows–they were sweet–weren't they"– Even before the boy had finished his lines somebody from the crowd said "Catch him–thrash him–he is ever so fond of teasing and harassing Madhuri—in 'Toofan Mail', 'Nadira', 'Tyrant'. And the fellow keeps on working the nefarious tricks of his. Though he is meted out the Due punishment in every picture".

The audience was getting excited every minute. Poor Ishwarlal was nonplussed for a second. He recovered his presence of mind–and with a smile playing on his lips, he said "Dear me, I am not *living* the parts–I am simply *playing* the parts that are allotted to me. I am just as straight as any one from amongst you".

Hardly had he finished his sentence, when an old woman, who just happened to pass by, said, "An't you ashamed of illtreating your saintly wife? Fie upon you Dare you harass her any more". ?

Poor Ishwarlal! he seemed to be overwhelmed from all sides. He did not know what to do. Just then a stentorian voice was heard "Ishwarlal–come on–let me hear you rehearse the dialogue for the scene we have to shoot to-morrow.

That voice was a God sent to Ishwarlal. He managed to extricate himself from the crowd and rushed to the office-room. Still a clever and agile boy from the crowd pushed him from the back-saying "You come outside the compound–and I will show you God's some justice".

Since that day Ishwarlal has made a solemn resolution not to go near the Cinema where a picture in which he is playing a role is being screened.

The CROWNING ACHIEVEMENT

Tamil
Talkie Production

Bhakta Ramadoss

FEATURING:
The Wellknown
MADURA DEVI, BALA VINOTHA SANKETHA SABHA of NAWAB, T. S. RAJAMANICKAM and Comedian SARANGAPANI.

The Stage Play that has unsurpassed Record runs at Madras and other places and appreciated by Mahatma Gandhi, Ex-Governor of Madras, Sir R. K. Shanmugam Chetty, K. C. I. E., Ex-President of M. L. A. Divan of Cochin. Now made into the greatest of Tamil Pictures so far produced.

ACTUAL SCENES TAKEN AT BADRACHELLAM

GRIPPING DRAMATIC SITUATIONS
—:o:—

PLEASING PHOTOGRAPHY & FLAWLESS RECORDING

COMIC PUNCHES PRODUCING
—CONVULSIVE LAUGHTER—

PRODUCED BY

PARMESWAR SOUND PICTURES

COIMBATORE

Enquiries Pouring in write now to secure for RELEASE in your THEATRE.

at
RANJIT STUDIO—
offer invited for Sale Rights for Burma and F. M. S.

As The Clock Turns on

IN stentorian voice Mr. Jayant Desai ordered "Everybody to be ready for shooting at 9-30 a. m".

The Studio Manager blundered forth "Whom do you mean-?"

"I mean everybody everyone of the player's staff-except Gohar". So thundering Jayant Desai sat in his car and went away. He did not care to inform as to what the picture was-what dress the players were to put on-what scene is to be shot or anything of that sort.

Yet "Orders are Orders" at Ranjit Studio. Next day exactly at nine thirty everybody was ready for the scene. Mr. Desai presented himself punctually at the Studio. The Dress Master said "My dear sir, you did not inform us anything about the dress—and everybody here is worrying me to death, asking questions about the dress they have to wear".

But Mr. Desai cut the talk short. He said "What is there to ask?-Social Rajput Social-all know it-all to put on these type of dress"—The dressman was about to go to instruct the players—when lo! all the players had put on the requisite dress.

Raja Sandow and Madhuri were coming down the stairs. She cast a glance here and there and took stock of the situation. She quickly turned towards Raja and said "Raja-College Girl days are over. To-day we are shooting "Noor-e-Watan"—and my leading man is Eddie Billimoria-you follow".

Raja's blood boiled-but controlling himself, he said "Yes-yes-I know"-and so saying he sat at a corner-cogitating over the scenario of "Black Bandit".

Just then Ishwarlal was heard saying "Halo you hand over that book of mine". "I am not the docile Sushila of College Girl"-thundered Khatoon "This time I will not allow you to use the rod-my dear fellow this is the new Age-probably I will smack you on the face".

"Right you are-and if you try to kidnap me-well Mr. Ishverlal-you will have to face grave consequences," uttered Madhuri, giving vent to full anger.

Keki Bawa was philosopically enjoying the situation. Shanta came to him. She had caught Ram Apte by the ear "Dad-see this boy is taking liberties with me still, by saying "Steady Please". Mr. Jayant Desai does not want me to play the role of a puerile woman in "Noor-e-Vatan".

Bawa rushed to Mr. Desai and said-"Jayanti, will you please let me know whether I play the bad one or the good one in this picture?" Mr. Desai said "Please do not ask me that question now. Please see whether Eddie's intonation of words is correct or not".

Eddie and Ghory presented themselves Keki Bawa sat down to write the dialogues.

Restively came Charlie "Where do I stand in this picture" he querried of Mr. Desai.

"Not here-not there" was the pithy reply he received.

"May be" muttered Charlie-and betook himself to a chair.

THIS IS TO INTRODUCE - - -

PROBABLY all of you must be anxious to know who this "College Girl" is. She is Miss Urmilla—and has graduated only recently. Her sartorial tastes are very modern, and variety in dress is an article of faith with her. Her hobby is riding in various types of autos.
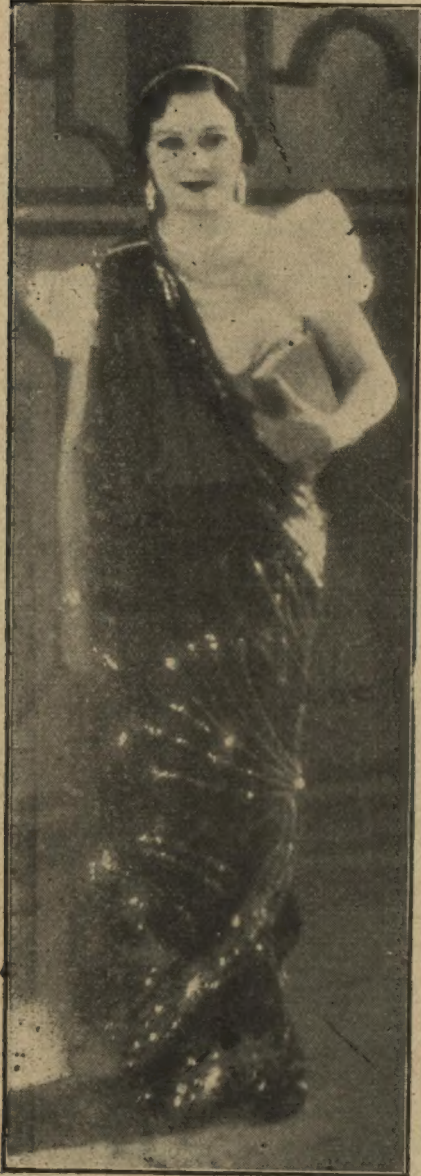
Her beauty is arresting. Many a young man pines to make her his mate. Mr. Chiranjiv typifies such a young man. While others admire her, long to make her their own, struck as they are by her beauty. Sunderlal is one of these young men.

You are naturally anxious to know who is the lucky one to win her hand. If you are very anxious, then come to pass a happy time at West End. The last sequences will satisfy your anxiety.

Thousands of people come to see her every day. As the number of interviewers increases Mr. Madhusudan, B.A., LL.B. becomes more jealous.

Mr. Madhusudan may have read lots of love stories and books on love. But right now he had forgotten all that he read. Fate willed that he be mated with a College Girl. He was flabbergasted at the awkward fix he found himself in. The College girl assumed command of the situation and told him—via the Telephone—that she loved him. These words of her conjured all that he had read about love before his eyes. Love assumed a significant dimension.

But a great shock was in store for him in the Court Room. The College girl who had cooed sweet words of love in his ears, told him in plain words that he did not count for anything in her life anymore. Mr. Madhusudan was at sea. He did not know what to do—the change of front of her had shattered his dreams of love. At one moment she said "I love you"—at the other "I hate you."

A bird whispered in his ears that hate is necessary to enhance the value of love-hate and love are correlated. This advice put a lot of courage in his heart. He rushed to the nearest flowrist to get a garland to garland the College Girl for the final sequences of the picture.

સંપુર્ણ સંતોષકારક પરિણામ માટે....

સંપુર્ણ ૩ ફિલ્મો આવશ્યક છે

સાંકળની મજબુતી માટે એક પણ નબળો સાંધો હોવો ન જોઇએ તેમ શંકાવાળો માલ તમારી ફિલ્મો માટે કદિ વાપરવાનું જોખમ વ્હોરવું નહિ. કોડાકની ત્રણ ફિલ્મો વિશ્વભરમાં તેના સંપુર્ણ સતોષકારક પરિણામ માટે પંકાઇ ચુકી છે,

૧ ઇસ્ટમન સુપર સેન્સીટીવ પેક્રોમેટીક નેગેટીવ

આજના સારા સારા ટોકીઝની સફળતા શેને આભારી છે? આ સુપર્બ નેગેટીવની સ્વચ્છતા-બીજા કોઇ કરતાં પીળા અને લાલ પ્રકાશ માટે વધુ ઝડપી ગતિ-એકસપોઝને વધુ અવકાશ-એકધારી ગતિ-દરેક રોલની આ ફિલ્મના એકધારી સેન્સાવીટી-વિગેરે ગુણો ખરેખર સંતોષકારક પરિણામ આપે છે.

૨ ઇસ્ટમન "૧૩૫૮" સ્પેશીયલ સાઉન્ડ રેકોર્ડીંગ ફિલ્મ

એકદમ એકધારી ગતિ, ફાઇન ગ્રેન અને ભેજ રહિત-ગુણો સાઉન્ડ રેકોર્ડીંગ ફિલ્મોમાં આવશ્યક છે. તેવા ગુણોવાળી વિશ્વભરની ફિલ્મ કંપનીઓની જેમ હિન્દમાં ઇસ્ટમન "૧૩૫૯" વેરીયેબલ અને ઇનવેરીયેબલ ડેન્સીટી મશીનમાં સંપુર્ણ સંતોષકારક પરિણામ આપે છે. વળી પરફોરેશન પીચમાં સ્ત્રીપેજમાં, પ્રીન્ટીંગ વખતે થતાં ધ્વનિના આંદોલનોના ફેરફાર પર ખાસ છેલ્લામાં છેલ્લા સુધારા કરવામાં આવેલ છે.

૩ ઇસ્ટમન બ્લેક એન્ડ વાઇટ પોઝીટીવ

ચિત્ર અને ધ્વનિનું આબેહુબ મળતાપણું લાવવાની સગવડતા રાખવામાં આવી છે. જેથી તેની એકધારી સેન્સીટીવીટીને લીધે પ્રીન્ટીંગ બાબતમાં ફરીફરી અખતરા કરવા પડતા **નથી**-એ જ દેખીતો બચાવ છે. પ્રોજેક્ષનની બાબતમાં પણ ઇસ્ટમન અજોડ છે. આજ લાંબા સમયનો પ્રચાર એજ એની ખરી હકીકત સાબીત કરે છે.

કોડાકની મફત સલાહ હીન્દી સીનેમા ઉદ્યોગમાં લાગતા વળગતાને ટેકનીક અને પ્રોસેસની બાબતમાં મફત આપવામાં આવે છે.
કોડાકના ટેસ્ટ કરેલા રસાયણો વિષે સંપૂર્ણ માહીતી લખાવાથી પુરી પાડવામાં આવે છે.

કોડાક લી.

(ઇંગ્લેન્ડમાં સ્થપાએલી)

મુંબઇ : કલકત્તા: લાહોર: મદ્રાસ.

To Thee ! Oh College Girl !

Bombay 3rd June 1935.

DEAR MISS MADHURI,

Doubtless other letters are better than mine ; but I ask you to give mine any sort of acknowledgement as it is written for your acting appreciation in 'College Girl'.

Accept my sincere congratulations for the tremendous success of 'College Girl'. Audience has received your latest picture with amazing applause. In my estimate I hold that this picture will out-run all your previous productions. I was there on the very first show of it's release in-spite of grueling heat. I was lucky rather more, more than lucky to get ticket. Hundreds were turned away. What a glorious day! Would I ever forget it? Never. It was a tremendous success.

Throughout the picture you acted superbly as 'Urmila'. You are different in every way from the average Indian film stars. As there will always be but one 'Valentino', 'Pickford' and 'Doug' so there will always be but one 'Madhuri'. You give us many happy moments when every-one rush to the nearest theatre in which you are playing. You make us laugh, you make us cry—and when we come out we crave about your beauty and marvel at your talent. What honour I can give you? Yes, I get it. You are what may I call 'a female Valentino of the Indian silver sheet'. This is the only highest honour that I can give to an extra-ordinary person.

There is none like you. You have no double. You are the light of the Indian Cinema World, the compassionate, the glorious, the beauty, the eternal, the infinite, the first and the last greatest Indian film star. We called Valentino the King of Hearts because he pleased the ladies and deserved the highest courtsey title in the realm. So you are a ruler of the men's land of heart's desire. You are a figure as glamourous as the Sunset.

'College Girl' is very well directed by Mr. Jayant Desai. Charlie, Raja Sandow as well as the remainder of the cast, were at their best. The newcomer Miss. Sheila is swell as 'Miss. Dolly. She is pretty too. Is she an Anglo Indian? I saw the picture once and hope to see it again in near future. It surely is one of the best Indian photoplay of 1935. I am expecting very shortly to be seeing more pictures the equal of 'College Girl'.

Wishing you a good health and good luck. You can count on me to be with you all the time.

Your ardent admirer,

MASTOO SODAGAR.

મોજ મજાહમી તા. ૯ જુનના
અંકમાં રીવ્યુ લેતાં લખે છે કેઃ—

વાર્તાનો શરૂઆતનો ભાગ તુંટક તુટક પણ પ્રસંગોથી ભરપુર હોવાથી કંટાળો આવતો નથી. પાછળનો ભાગ વસ્તુ ખીલવે છે. ખાસ કરીને ખૂન તથા કોર્ટના દશ્યો પિક્ચરને ઉંચકી જવામાં આ પાછળનાં દશ્યો સારો ભાગ ભજવે છે.

સંગીતઃ–"ટેસ્ટદાર" "લેઝતદાર" એવા અતિ પ્રચલિત શબ્દો લગાડી શકાય તેવા સંવાદો બહુ અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. કેટલાક પ્રસંગો તો સંવાદોને લઇ સુંદર રીતે ખીલી નિકળ્યા છે.

કોલેજ કન્યા માટે

ચિત્રપટ તા. ૮ મી જુનના અંકમાં રીવ્યુ લેતાં લખે છે કેઃ—

"કોલેજ કન્યા" એક સળંગ સામાજિક ફિલ્મ છે. ફિલ્મની વસ્તુ ગુંથણીની સચોટતા અને સરસતાએ ફિલ્મમાં એટલો બધો પ્રાણ પુર્યો છે કે આપણે લાગણીઓના ઝુલ્લા ઉપર હીંચવા મંડી જઇએ છીએ.

વાર્તા સરસ છે. વાર્તાની શરૂઆત જેમ સંગીન છે તેમ એનો અંત પણ એટલો જ મર્મસ્પર્શી છે. કથાનકકારે સમાજ જીવનનાં પડધા જેવું કથાનક 'કોલેજ કન્યા'માં રજુ કર્યું છે–જેમાં કથાનકકારે સમાજ જીવનની ભાનભરી, કરૂણાભરી, વેદનાભરી સ્થિતીનું હૃદય સ્પર્શી ચિત્ર ખડું કર્યું છે.

શ્રી. જયંત દેસાઇએ 'કોલેજ કન્યા'ના ડીરેકશનથી એક કદમ આગળ ભર્યો છેઃ અને તેની સાથે 'રણજીત'ની સફળતામાં એક સફળ ફિલ્મનો એમણે સંગીન ઉમેરો પણ કર્યો છે.

'કોલેજ કન્યા'નાં સેટીંગો ભવ્ય અને રોનકદાર હોવા ઉપરાંત સમ્રાટ પંચમ જ્યોર્જની સીલ્વર જ્યુબીલી વખતે મુંબઇ નગરીએ જે રોશનીનાં રમણીય અને રંગીન રત્નાલંકારો ધારણ કર્યા હતા. તે ડાયરેકટરે ફિલ્મમાં વણી લઇ વધુ દમામદાર બનાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, એ પણ વખાણવા યોગ્ય કહી શકાય.

હરિહરરાય તરિકે શ્રી. કેકી બાવાએ ઉમદા કામ રજુ કર્યું છે.

ફિલ્મની હિરોઇન તરિકે મિસ મધુરીએ પણ 'ઉર્મિલા'ની ભૂમિકામાં ઉમદા અભિનય રજુ કર્યો છે.

...મિસ મધુરી સાચે જ અભિનંદનને પાત્ર છે. એ શિવાય રાજા સેન્ડો, ઇશ્વરલાલ, ઘોરી, દિક્ષિત, ચાર્લી, ખાતુન અને રામ આપ્ટેએ પણ પોતપોતાની ભૂમિકાઓમાં પ્રસંશનીય કામ કરી બતાવ્યું છે.

'કોલેજ કન્યા' જેવી સરસ સામાજિક ફીલ્મ રજુ કરવા માટે 'રણજીત'ના સંચાલક શ્રી. ચંદુલાલ શાહને અમે અભિનંદન આપીએ છીએ અને હવે પછી પણ એવીજ સામાજિક ફિલ્મ રજુ કરવાનો આગ્રહ કરીએ છીએ.

સીનેમા બુલેટીન તા. ૮ જુનના અંકમાં રીવ્યુ લેતાં લખે છે કેઃ—

રણજીત મુવીટોને તૈયાર કરેલ "કોલેજ કન્યા" વેસ્ટ એન્ડ સીનેમામાં પ્રેક્ષકોના જંગી ધસારા સાથે શરૂ થયેલ છે. પ્રેક્ષકોના ટોળે ટોળાં વેસ્ટ એન્ડ સીનેમા પર ધસી આવ્યાં હતાં. દરેક કલાસની ટીકીટો, ફુલ હાઉસને અંગે મળવી અશકય થઇ પડતાં, સંખ્યાબંધ માણસો પાછા ફર્યા હતા. શની રવીની આવક રૂ. ૬૦૦૦ કરતાં વધારે ખેંચીઃ હીન્દી ફીલમ વ્યવસાય પર રણજીતે ગુજરાતીઓનો કીર્તિ-ધ્વજ ફરકતો કર્યો છે; 'કોલેજ કન્યા'ને દરેક વર્ગના પ્રેક્ષકોએ એકી અવાજે મુકત કંઠે વખાણેલ છે. ડીરેકટર શ્રી જયંત દેસાઇએ આ ચિત્રને તૈયાર કરવા માટે ખુબ પરિશ્રમ લીધેલ છેઃ રણજીત મુવીટોનની આવી જબ્બર ફત્તેહ માટે તેના સંચાલક મેસર્સ શાહ બ્રધર્સને અમે અભિનંદન આપીએ છીએ. તથા આ લોકપ્રિય કૃતિને એક વખત વેસ્ટ એન્ડમાં નિહાળવા ખાસ વાંચકોને ભલામણ કરીએ છીયે.

સીનેમા ફેન તા. ૮ મી જુનના અંકમાં રીવ્યુ લેતાં લખે છે કેઃ—

'કોલેજ કન્યા' ચિત્ર માનવ સ્વભાવનું આખુંયે એક અક્ષરચિત્ર છે એમ કહેવું ખોટું નહિ ઠરે. દરેક કુટુમ્બો જોઇ શકે, જુવાન તેમ જ વૃદ્ધને ગમી જાય, અને જાણે તમારી પોતાની જ વાતોને તમે પડદા ઉપર જોતા હો એવો ભાસ થાય એવું હિંદુ સમાજના પ્રશ્નો ચર્ચતું આ ચિત્ર "કોલેજ કન્યા" આજના કેળવણીના જમાનામાં સર્વમાન્ય નીવડશે એમ અમોને લાગે છે.

આ ચિત્ર પંજાબ અને ગુજરાત કાઠી-આવાડ તેમ જ સીંધમાં સારો આવકાર પામ્યા શિવાય રહેશે નહિ.

An Epoch-Making Picture.

MAN is proud of the land of his birth. Though many persons may have migrated to bigger cities and adopted them as their land—still the land of birth has a tremendous hold on the imagination and feelings of a man—even though this land may be in some remote small village.

India has about 7 lacks of such villages. The person who understands the soul of these villages is the "Desh Dasi".

Renunciation beaming on her face—fervid emotion on the tips of her tongue, service an article of faith—these are the admiration-compelling qualifications of a "Desh Dasi". You will find an immaculate and stirring portrayal of the "Desh Dasi" in Ranjit's forthcoming picture—a picture that is sure to enchance the reputation of Ranjit. Charka and devotion to service of humanity will be the high spots of the picture.

We do not want to blow our own trumpet. But we feel proud to claim that the story of this picture and Miss Gohar's representation of "Desh Dasi" will beat hollow any picture so for produced. Our claim will be borne out by those who have witnessed the shooting of some of the sequences. Please do not be misled into believing that the picture will abound in lectures on Country—Service—Patriotism and other things. Far from it! This picture abounds in moving situations that portray the simple yet suspicious nature of the village folks. The depiction of village life, the truth about service to mankind and other features of this picture, will make screen history.

"Desh Dasi" will be released after "College Girl" at West End. Ranjit is particular to give something new in their pictures. That is why the public throngs in many large numbers to see their Pictures. The rush is so great that it is very difficult to manage the crowd. During the first week of the run of "College Girl" many had to go back. It is an undisputable fact that the rush of spectators will be greater still when "Desh Dasi" will be released. "Radha Rani" and "Barrister's Wife" are the two best Gohar vehicles—but "Desh Dasi" will surpass these two pictures. We are not in the least afraid to make this statement—for we have great faith in the potentialities of the story and are sure of marvellous representation by all players. Not we alone—but the Picturegoers throughout the length and breadth of India have this faith in Ranjit.

And Ranjit always successfully tries to retain this faith.

Raja Sandow in "Black Bandit".

હું તમને ઓળખાણ કરાવું

આ કન્યાનું નામ ઉર્મિલા. મુંબઇની કોલેજનાં તાજેતરમાં પાસ થયેલાં ગ્રેજ્યુએટ છે. સીધો સેંથો પાડે છે. જ્યોર્જેટની સાડી પહેરે છે-રોજ રોજ બ્લાઉઝની ફેશન બદલે છે. નવી નવી મોટરમાં હરે ફરે છે.

એની પાછળ પાછળ બહુ લોકો ફરે છે. એની સાથે પરણવાની ઉમેદવારી કરનારાઓનું જુથ ડઝનથી ગણી શકાય એટલું મોટું છે. પણ ખાસ કરીને મી. ચીરંજીલાલનું નામ એ લીસ્ટમાં મોખરે છે. એની સુંદરતાના પૂજારીઓનો તો પારજ નથી. એમાં શેઠ શ્રી સુંદરલાલનું નામ સૌથી પહેલું છે.

આ કન્યા કોનું ઘર માંડશે એ કહેવું મુશ્કેલ છે છતાં તમારી આતુરતા અતિશય વધી જાય તો વેસ્ટ એન્ડમાં આવીને અઢી કલાક આનંદ લેવો. છેલ્લા સીનમાં આપોઆપ સમજાશે.

રૂપેરી પરદાપર એમની મુલાકાત કરવા દરરોજ હજારો સ્ત્રી પુરૂષો આવે છે પણ એની મુલાકાત કરનારાઓની સંખ્યા જેમ વધતી જાય છે એમ મી. મધુસુદન એમ. એ. એલ. એલ બી. નું જલન પણ વધતું જાય છે. અરે પણ હું ઓળખાણ કરાવતાં ભૂલી ગયો.

આ જુવાન વકીલનું નામ છે મી મધુસુદન. પ્રેમના તમામ નાટકો એણે વાંચ્યા છે પણ એમાંથી એક પણ વાત એમણે યાદ નથી રાખી-અને એમના નસીબમાં કોલેજની કન્યા સાથે પ્રેમ કરવાનું આવી પડ્યું-બીચારા બહુ મુંઝાય-બહુ વિચારમાં પડી જાય પણ એક ડગલું આગળ ન વધી શકે. આખરે કોલેજ કન્યાએ ટેલીફોન લીધો હાથમાં અને સાફ શબ્દોમાં કહ્યું કે હું તમને ચાહું છું. ત્યારે આ કાયદાના થોથા પછાડતા ધારાશાસ્ત્રી સમજ્યા કે આ દુનીઆમાં કંઇક પ્રેમ જેવું તત્વ છે ખરૂં. એ બિચારાને આખરે કોલેજ કન્યાએ ભર અદાલતમાં ખૂબ તતડાવ્યો પ્રેમના બે ચાર વાકયો બોલી ગયેલી કોલેજની છોકરીની જબાન ઉપર ફરી પાછી તિરસ્કારની ભાષા આવી ગઇ. વકીલ સાહેબ મુંઝાયા-આ તે છોકરી છે કંઇ! ઘડીક કહે છે કે હું તને ચાહું છું. ઘડીક કહે છે કે હું તને ધિક્કારૂં છું. છેવટે કોઇએ એને કહ્યું હશે કે ધિક્કાર એ પણ પ્રેમનુંજ લક્ષણ છે ત્યારે એ મહાશયને ભાન આવ્યું અને ઝટપટ છેલ્લા સીન માટે કોલેજ કન્યા સારૂં ફૂલના હાર લેવા ક્રાફર્ડ માર્કેટમાં દોડી ગયા.

સાડા નવ વાગ્યે !

જયંત દેસાઈનો અચાનક હુકમ છુટયો: "મેકઅપ સાથે સૌ તૈયાર–સવારના સાડાનવ વાગ્યે" "પણ સૌ એટલે કોણ કોણ ?" સ્ટુડીઓ મેનેજરે પ્રશ્ન પુછવાની ભૂલ કરી. "એટલું નથી સમજતા તો મેનેજર શા સારૂ થયા છો ? સૌ એટલે મીસ ગોહર શિવાય તમામ" એટલું કહીને મી દેસાઈ મોટરમાં બેસીને ચાલતા થયા. ન કહ્યું કયો ડ્રેસ છે, કયું પીકચર છે કે કયો સીન છે. પણ રણજીતમાં તો Order is order. તમામ બીજે દિવસે સાડાનવ વાગ્યે મેકઅપ કરીને તૈયાર બેઠા. મી. દેસાઈ સ્ટુડીઓમાં દાખલ થયા કે ડ્રેસ માસ્ટરે બુમાબુમ કરી. "તમે મારા સાહેબ ડ્રેસ વિશે કંઈજ કહી નથી જતાં અને અમારો સૌ જીવ ખાય છે." પણ વાકય પુરૂં થવા દે તો વાત આગળ વધે ને ? મી. દેસાઈએ વચ્ચેથી કહી દીધું. "એમાં શું પુછવું છે. સોશીયલ રજપુત સોશીયલ ! સૌને ખબર છે–પોત પોતાના ડ્રેસની, જાઓ." ડ્રેસ માસ્તરે રૂઆબમાં રૂખસદ લીધી. સ્ટુડીઓમાં નજર કરે છે તો બધા ડ્રેસ પહેરીને તૈયાર બેઠા હતા. રાજા સેન્ડોએ મધુરીને દાદરેથી ઉતરતી જોઈને જરા કરડી આંખથી એના સામે જોયું. જોતાંની સાથે મધુરી વિફરી: "મી. રાજા, આજે કોલેજ કન્યાનો સીન નથી–નૂરે વતન છે. તમે રૂવાબ કરવો બંધ કરો. તમારા દિવસો ગયા ! હવે તો હીરો મી. બીલીમોરીયા છે સમજ્યા !" રાજાને એવો તો ગુસ્સો ચડયો પણ સાચી વાતમાં શું કહે, "Yes, yes, I know, I know" કહેતાની સાથે સેન્ડો મહાશય પોતાનો સીનાર્યો વિચારવા બેસી ગયા. એટલામાં ઈશ્વરલાલનો અવાજ સંભળાયો: "એ જરા મારી ચોપડી આપ તો ?" "હું હવે કોલેજ કન્યાની સુશીલા નથી" ખાતુનનો તતડાવી નાખતો જવાબ સૌના કાનમાં અથડાયો. "આ વખતે હું હાર નહીં ખાઉં સમજ્યા મી. ઈશ્વરલાલ, આજે નુરે વતન છે. વખતે તમને તમાચો ન પડે એ સંભાળજો." "હા અને હવે જો મારૂં અપહરણ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે તો જીવતો નહીં જવા દઉં" મધુરીએ રાજા સેન્ડોની સાથે વાત કરતાં વધેલો ગુસ્સો ઈશ્વરલાલ ઉપર ઉતાર્યો. આ બધી ખટપટ ચાલતી હતી ત્યાં શાંતિ રામ આપ્ટેને કાન પકડીને કેકી બાવા પાસે લાવી: "બાવા જુઓને આ પોરીયો હજુ "Steady, please" ભુલતો જનથી. મારી બહુ મસ્કરી કરે છે. એ મને હજુ કોલેજ કન્યાની રંભા જ સમજે છે પણ નુરે વતનમાં જયંતી ભાઈ એ મને નવી રીતે ચમકાવવાનું વચન આપ્યું છે, હા વળી" પણ કેકી બાવા ફરિયાદ સાંભળવાને બદલે પોતે જયંત દેસાઈ સામે દોડી ગયા. "એ જયંતી ! દીકરી ! તું કંઈક કહે તો ખરો કે હું આ ય વખતે વિલન છું કે સજ્જન" "એ જે હશે તે મને બાવા હમણાં ન પુછો. આ બીલીમોરીયાને એના ટાઈટલ બોલાવો જોઉં !" એટલો હુકમ થતાંની સાથે મી. બીલીમોરીયા અને મી. ઘોરી માલીટરી સલામ કરીને ઉભા રહ્યા. કેકી બાવાએ બન્નેને સંવાદો લખાવવા માંડયા. એટલામાં ખુણામાંથી વાંકા ત્રાંસા ચાલતાં ચાર્લી મહાશય આવ્યા. "અ...આપ...જયંતી ભાઈ, હું આ બધામાં કયાં છું." જયંત દેસાઈએ ગુસ્સામાં કહ્યું "ન ઈધર ન ઉધર, બસ !" બબડતાં બબડતાં ચાર્લીએ તુરત જ ચાલતી પકડી, "હોગા ! હમે કયા !"

For June Future. Read Our Next Issue

યુગ પ્રવર્તક બોલપટ

શહેરનાં કોઇ પણ માણસને પૂછો કે દેશમાં તમારૂં ગામ કયું ? તો એના ચ્હેરા ઉપર અવર્ણનીય ઉમળકો આવશે અને તુરત પોતાના ગામનું નામ કહેશે. કરોડો શહેરીઓનું મૂળ વતન કોઇક ગામડું નિકળશે. આવા સાત લાખ ગામડાઓ એટલે હિંદુસ્તાન-અને એ સાત લાખ ગામડાંઓના આત્માને ઓળખનાર વ્યક્તિ એટલે "**દેશદાસી**".

ત્યાગ જેના ચ્હેરા પર ઝળકે છે, ભાવના જેની ગરવી વાણીમાં ભરી છે, આદર્શ જેના જીવનમાં વણાઇ ગયો છે એ સેવાવ્રતધારી **દેશદાસી** રણજીતની કીર્તિપતાકા ફરકાવતી આવે છે. જેના આગમનની રાહ સૌ જોઇ રહ્યા છે. એ ચરખાની ફેરવનારી ગરીબોની, સેવામાં આરામ કે શરીર સુખને ભૂલી જનારી એક સંસારી જોગણ આવે છે.

રખે ભૂલ કરતા કે વર્ણનમાં અતિશયોક્તિ છે. આ ચિત્રપટની વસ્તુ અને **ગોહરનો** અભિનય બન્ને આજ સુધીના તમામ ચિત્રપટોને ભુલાવે એવા છે. જેમણે દશ્યો લેવાતી વખતે હાજરી આપી છે એવા કેટલાય ગ્રહસ્થો **દેશદાસી** વિશે આજથી વાતો કરતા થઇ ગયા છે–એની તારીફ કરતા થઇ ગયા છે તમે કદાચ એમ કહો કે "શું આખું ચિત્રપટ દેશસેવાના ભાષણોથી ભર્યું છે" તો અમે કહી શકીએ છીએ કે એવું નથી. આ ચિત્રપટમાં ભાષણો નથી. પાત્રો એમના પ્રસંગોથી હૃદયને હલાવી નાખે એવી કરૂણ કથની કહેશે. ગામડાંના લોકોના ભોળા અને વહેમી સ્વભાવોનું પણ એવી કાબેલીયતથી આ બોલપટમાં દિગદર્શન કરાવવામાં આવ્યું છે કે હાલની આ કળાકૃતિ સીનેમાના ઇતિહાસમાં એક નવો યુગ પ્રવર્તાવશે.

દેશદાસીનું એક દશ્ય

કોલેજ કન્યા પછી આ ચિત્રપટ વેસ્ટ એન્ડમાં રજુ થશે. કારણ કે કોલેજ કન્યા વખતની ગીરદીએ તો હદ કરી નાખી. જોનારાઓના કરતાં ટીકીટ વિના પાછા જનારાઓની સંખ્યા વધી પડે છે. દેશદાસી વખતે એથી પણ વધુ ધસારો થશે એ નિર્વિવાદ છે. ગોહરનાં બે ચિત્રપટો બેનમુન ગણાયાં છે–'રાધારાણી' અને 'બેરીસ્ટરની બૈરી'. એ બન્નેના કરતાં **દેશદાસી** બધી રીતે ઉમદા ચિત્રપટ છે એમ કહેતા અમને જરા ય સંકોચ થતો નથી. કારણ કે એની વસ્તુ અને અભિનયકલા બન્ને ઉપર અમારો તો શું પણ સારા હિન્દુસ્તાનની પ્રજાનો પણ એટલો વિશ્વાસ છે એ અમે જાણીએ છીએ અને **રણજીત** એ વિશ્વાસને હંમેશાં ટકાવી રાખવાની કોશીષ કરતી રહી છે.

રણજીત સ્ટુડીયો

કોલેજ કન્યાની અપૂર્વ ફત્તેહથી સૌના મ્હોં હરખાતાં માલુમ પડે છે જ્યારે 'નૂરે વતન'ની તૈયારી કરવાનો પરિશ્રમ મી. દેસાઇને હમણાં બહુ રોકી રાખે છે......એકજ વાત વિચારે છે એકજ વાકય બોલે છેઃ "કૈંક નવું જોઇએ કૈંક નવું જોઇએ."

દેશદાસીની વાર્તામાં મી. શાહ નવાં નવાં આકર્ષણો ઉમેરતાંજ જાય છે. કોલેજ કન્યા પછી દેશદાસી રજુ થતું હોવાથી એને તૈયાર કરવામાં મી. શાહ મશગુલ થઇ ગયા છે. વરસાદ આવે એ પહેલાં તમામ આઉટડોર પુરા કરી નાખવાનો પ્રોગ્રામ નક્કી થઇ ગયો છે અને ત્રણ ચાર ગંજાવર સેટીંગ્ઝો ઉભાં કરવાનો આજથી હુકુમ અપાઇ ગયો છે. મીસ ગોહરના પગને સીન વખતે ઇજા થવાથી એ કામ પર નહોતા આવી શકતા પણ હવે આરામ થઇ જતાં દેશદાસીને એનમુન ચિત્રપટ બનાવતા બહુજ ચીવટથી કાળજી લઇ રહેલ છે.

બ્લેક બેન્ડીટના ઘોરી, દિક્ષિત અને ચાર્લીના દશ્યો લેવામાં રાજા સેન્ડો હસી હસીને દુબળાં થઇ ગયા છે. આ ચિત્રપટમાં રણજીતના મશહુર કોમેડીયનો નવી જાતનાં પાત્રોનો પરિચય કરાવે છે અને ચેલેંજ ફેંકીને વાત કરે છે કે અમે આ પાત્રો દ્વારા એરંડયાના કારખાનાના માલિકને પણ હસાવી દઇશું !

બીજલી હમણાં એની સીઝન આવવાની રાહ જુએ છે અને કહે છે કે તમારાં દિવસો હવે બહુ થોડા છે. મારા દિવસો આવે છે, હું આકાશનું હૃદય ચીરીને બહાર આવી ત્યારે જોજો હમણાં તમે સૌ મોજ કરી લો; હું આવીશ ત્યારે હિંદુસ્થાનને આ ખૂણેથી પેલા ખૂણા સુધીં ચમકીશ–અને તમામને આંજી નાખીશ.

થોડુંક ઇધર ઉધર !

—કેકી બાવાએ (Clean shave)નો ઠરાવ કરી નાખ્યો છે.

—અદી બીલીમોરીયાએ દાઢી મૂછ રાખવાના નિર્ણય તે અમલમાં મૂકી દીધો છે.

—ઘોરીએ હવેથી ધોતીયું અને સફેદ ડગલો પહેરવાનું પણ લીધું છે.

—દિક્ષિતે દર વખતે કપડાંનું માપ મોટું થતું જતું હોવાથી મદ્રાસી ડ્રેસની એમણે પસંદગી કરી લીધી છે.

—ઇશ્વરલાલ સ્ટુડીઓમાં હવે સન્યાસી વેશે આવે છે. વિલન સુધરી ગયો.

—રાજા સેન્ડાએ સ્ટુડીઓના પઠાણ પાસેથી એનો પહેરવેશ લઇ લીધો છે હવેથી એ એ નામદાર પઠાણના પહેરવેશમાં કાયમ દર્શન દેશે.

—રામ આપ્ટેએ લાલ તુર્કી ટોપી અને દીલ્લીશાહી અચકણ પહેરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.

—મધુરીએ આ અંકમાં એના પ્રસિધ્ધ થયેલા ફોટા મુજબ રોજ ઘુમટો તાણીને સ્ટુડીઓમાં આવવાનું નક્કી કર્યું છે.

—ચાર્લી હમણાં વાઘનું ચામડું ઓઢીને ફર્યા કરે છે.

જુન મહિનાના ભવિષ્ય માટે અમારો આવતો અંક જુઓ

માણસ વિરૂદ્ધ મશીન

મશીનથી માણસ બગડયો કે માણસે મશીનને બદનામ કરી સ્વાર્થ સાધ્યો એ કોયડો હજી અણઉકેલ્યો રહ્યો છે. હળ હતું ત્યારે સુખ હતું–ટ્રેકટર આવ્યું એટલે ખેડુત માલીક મટી ગુલામ થયો. રેંટીયો હતો ત્યારે લીલાલ્હેર હતી. મીલો આવી એટલે લાખો માણસ જનાવર જેવાં બની ગયાં. ગામડાંઓ હતાં ત્યારે ચોમેર શાંતિ અને સમૃદ્ધિ હતાં. શહેરો વસ્યાં એટલે અનેક જાતની ઉપાધીઓ માનવજાતને માથે વણમાગી આવી પડી.

"દેશદાસી"ના વિચારો એથી કંઇક જુદા પડે છે. 'દેશદાસી' કહે છે કે સુખ, શાંતિ કે લીલાલ્હેર કોઇ વસ્તુના આગમન કે વિદાય સાથે સંબંધ ધરાવતાં નથી. મનુષ્યની માનસિક વલણુ જ એને માટે જવાબદાર છે. મનુષ્ય મનુષ્ય તરફ બેદરકાર રહ્યો છે. મનુષ્ય એકલપેટો થયો છે અને એને લઇને જ ચોમેર વ્યાપેલી વિષમતા પૈદા થઇ છે. માણસ આજુબાજુ નજર કરતો થઇ જાય. અરે માત્ર એટલું જ સમજતો થઇ જાય કે મારી સમૃદ્ધિ અને સુખ શાંતિ માટે કૈંક પોતાનો પસીનો પાડી રહ્યાં છે તો તુરત જ એના હૃદયમાં નવીન ભાવના ઉત્પન્ન થશે. 'દેશદાસી' કહે છે કે શહેરો એટલું જ સમજે કે અમારા પાયા ગામડાં છે. અમારી સાચી સંસ્કૃતિ ગામડાં છે. માનવતાનું કેંદ્ર ગામડાં છે. તો આજની દોડધામવાળી જીંદગીમાં શાંતિનું કિરણ જરૂર પ્રકટે. પૈસાથી સુખ આવતું હોય તો "દેશદાસી" પાસે લાખોની દોલત હતી. મોટર, ગાડી, ઘોડા, નોકરચાકર અને વૈભવના સાધનોથી સુખ આવતું હોય તો "દેશદાસી" પાસે એ બધું પાર વિનાનું હતું. છતાં રોજ સવારમાં ઉઠીને બગાસું ખાવા શિવાય એક પણ કામ એને સુઝતું ન હોતું. સૂર્ય નારાયણ ઉષા સુંદરીને પકડવા આકાશમાં ડંફ મારે ત્યારથી તે નિરાશ થઇ પશ્ચિમના સમુદ્રમાં સ્નાન કરે ત્યાં સુધી "દેશદાસી" મુંઝવી નાખે એવા વિચારમાં મશગુલ રહેતી અને એ વિચાર માત્ર એક જ હતોઃ–"હવે કરવું શું." સંપત્તિ આપી શકે એ બધું એને મન જુનું થઇ ગયું હતું. કંઇક નવું જોઇએ, કંઇક નવું જોઇએ અને એ નવાની ઝંખનામાં એને "માનવતા" (Humanity) સાંપડી–એ શ્રીમંતની કન્યા મટી ગામડાંની ગોરી બની ગઇ. શહેરની સુંદરી મટીને દેશની દાસી બની ગઇ.

રણજીત મુવીટોન એક આદર્શ ચિત્રપટ રજુ કરવાના કોડ રાખે છે અને એ આશાઓ "દેશદાસી" ફળીભુત કરશે એમાં નથી જરાય અતિશયોક્તિ કે નથી જરા ય આત્મ પ્રશંસા. એ તો થોડા દિવસોમાં જ રૂપેરી પરદો કહી આપશે.

અભિનયની મહારાણી મીસ ગોહર આ ચિત્રપટમાં દેશદાસીના પાત્રને અપૂર્વ સફળતાપૂર્વક પેશ કરે છે એ કહેવું એ સત્ય કથનની માત્ર પુનરૂકિત છે.

વિલન સુધરી ગયો !

તમે બધા સીનેમા જોવા માટે જાઓ છો. પરદા પર આવતાં પાત્રોને જોઇ તાલીઓ પાડો છો, કોઇને ગાળો દો છો, કોઇને શાબાશી આપો છો, કોઇની મશ્કરી કરો છો, પણ એ બિચારાં પાત્રો પોતે જ્યારે પોતાના મુખારવિંદો જોવા સીનેમામાં આવે છે ત્યારે ટાબરીયાઓનું ટોળું એમને ઘેરી વળે છે–થીએટરમાં આવે તો ઓડીયન્સ ઉભું થઇ થઇને એને જોવા ઝંખે છે. એક વખત ઇશ્વરલાલે કોલેજ કન્યા જોવાની ભૂલ કરી. વેસ્ટ એન્ડની ચિક્કાર ગીરદી વીંધીને શ્રીમાન માંડ માંડ થીએટરમાં દાખલ થયા અને ગુપચુપ ઉપર જોવા બેસી ગયા.

કોલેજ કન્યાનો બીજો શો પુરો થયો અને પ્રેક્ષકોનાં વચનામૃતથી બચી જવા જલ્દી નાસવા માંડયું. પણ એકાદ ટાબરીયો બોલી ઉઠયો. "એ રહ્યો પેલો બદમાશ" આખા થીએટરમાં સનસનાટી મચી ગઇ. હજારો લોકોની આંખ ઇશ્વરલાલ ઉપર મંડાઇ. કોઇકે બળતા અવાજો કરવા માંડયા, કોઇકે થોડી વધુ પડતી છુટ લીધી અને એમ કરતાં કરતાં શોમાંથી છુટેલું ઓડીયન્સ મસ્તી પર ચડી ગયું. એક જરા બહાદુર છોકરો ટોળામાંથી આગળ આવી ઇશ્વરલાલ સામે ઉભો રહ્યો "કેમ મી. સુંદરલાલ ! લીધો લાડવો કે–કેવો માર પડયો હેં" હજી એ છોકરાની વાત ચાલુ હતી ત્યાં બીજાને સુરાતન ચડયું "મારોને સાલાને હરવખતે મધુરીને સતાવ્યા જ કરે છે. તુફાન મેલ, નાદિરા અને સિતમગરમાં આટઆટલો તારા પર સિતમ વરસ્યો તોય ન સુધર્યો ?" એટલી ગરમાગરમ વાત થતી સાંભળી ઇશ્વરલાલને જરા ડર લાગ્યો. અહીં એનાથી મુકકાબાજી તો થાય એમ ન હોતું એટલે એમણે હસીને જવાબ આપ્યો "ભાઇઓ હું તો આમ બહુ સીધો માણસ છું. માત્ર ફીલ્મમાં કામ એવું આવે છે એમાં હું શું કરું ?" એનું વાકય હજી પુરું ન થયું એટલામાં એક ડોશીમા એની સામે ધસી આવ્યા. નખ્ખોદીઆ ગાયના ઉપલા દાંત જેવી શુશીલાને માર મારે છે તે શરમાતો નથી ? ખબરદાર જો એનું નામ લીધું છે તો ?" કેરી ફાડ જેવી મોટી આંખો ફાડીને જમના કાકીએ ઇશ્વરલાલને No where કરી દીધો. આસપાસ ટોળું મોટું થતું ચાલ્યું અને ઇશ્વરલાલ વચ્ચે સપડાઇ ગયા એમના કપાળ ઉપર પસીનાનાં ટીપાં જામી ગયાં. એટલામાં કેકી બાવાનો પહાડી અવાજ સંભળાયો "ચાલ દીકરા ઇશ્વર ! કાલના સીનનાં ડાયલોગ જરા ઓફીસમાં બેસીને મારી આગળ બોલી જા. અત્યારે તો ખરેખર ઇશ્વરલાલને કેકીબાવા ઇશ્વરનો અવતાર લાગ્યા. માંડ માંડ એ ટોળામાંથી છુટયાં. લોકો પાછળ પાછળ પડયા. ઇશ્વરલાલ ઓફીસમાં ઘુસવા જતા હતા એટલામાં એક જણે પાછળથી એવો તો ડોંસો માર્યો કે ઇશ્વરલાલનું મગજ વિફર્યું–એણે જરા આંખ ફાડીને પાછળ જોયું કે તુરત જ લોકોનું ટોળું ગુપચુપ પોત પોતાનો રસ્તો માપતું થઇ ગયું પણ છતાંયે એમાં એક બહાદુર હતો એણે ચેલેન્જ કર્યો "બેટમજી થીએટરમાં છો એટલે શું કહું. બહાર આવ મેદાનમાં તારી બધી બદમાશી બહાર કાઢી નાખું."

ઇશ્વરલાલે ઇશ્વર સાક્ષીએ ત્યાં ને ત્યાં પ્રતિજ્ઞા કરી કે પોતાની ફીલ્મ એણે સેન્સર દ્વાયલ શિવાય કદી જોવા ન આવવી.

MAN Versus MACHINE

WHETHER the Machine has ruined the economic life of man or whether man is damning machine out of pure spite and selfish motives, is a question that is awaiting solution.

When the man was using the plough he was happy—the moment the "Tractor" appeared, the peasant was changed from Master to a mere Servant. Everything was O. K. when the Charka was plying in every home—but when the Mills came into being millions of men became mere sheep and cattle. Happiness was supreme in the villages—but the moment, some of these villages were transformed into Cities and Towns all sorts of sorrows and worries were let loose on the world. This is the general line of argument.

But "Desh Dasi's" line of argument does not lie on the traditional lines. "Desh Dasi" avers that tranquility, pleasure and joy have nothing to do with anything. It is more dependent on the mental vision and the psychological vision of the mankind. Man has become indifferent to the other's needs and disregardful for his fellowmen's sentiments. He has become more selfish. This selfishness has begot all the trouble in this world. If only man were to realize that his happiness and wealth is begot at the expense of others, that, may be, all his wealth is the fruit of sweltering labour of others, then half of the troubles of this world would vanish in no time. A new world would appear before the eyes of the man who sees life in this perspective. "Desh Dasi" claims that only if the Towns realise that they owe their birth to the villages— the centre of their culture is in villages—man's real home is the village, then peace would reign supreme in the hustle-bustle world of ours.

If real happiness could be had by money—then "Desh Dasi" had tons of money. If an auto, gharry, horses, servants and other parphelnia suggestive of glorious riches could beget happiness—then "Desh Dasi" had these things aplenty. But she had nothing to engross her mind. "What should I do—time is hanging loose on my hands?" this question used to eat up her mental energy. All that money could buy she had enjoyed. She wanted "pastures new" to keep her mind busy. One day a ray of new light entered her otherwise dark mental vision. The new light bespoke to her a new doctrine—"To serve Humanity is to serve God". The daughter of the riches became a servant of the poor. She went to villages—the daughter of the Town became servant of the Village.

Ranjit are sparing no pains to produce a *real* picture—a picture with a moral and a message. "Desh Dasi" will be a real model and quality picture—this is no more self praise or no exaggeration. When the picture will be flashed on the Silver Screen—the public will be convinced of our claims.

It would be merely repeating a patent truth to say that Gohar—the Queen of Emotions—will be giving a brilliantly convincing representation of "Desh Dasi".

रणजीत स्टुडियो

कॉलिज कन्या—

अपूर्व विजय प्राप्त करने से सब के चहरों पर ख़ुशी चमक रही है। मिस्टर देसाई को 'नूरे वतन' की तैयारी ने रोक रक्खा है, बस उन के ध्यान में एक ही बात है कि कुछ नया चाहिये, कुछ नया चाहिये।

देश दासी—

देशदासी की कहानी में मिस्टर शाह नए नए आकर्षण मिलाते ही जाते हैं। कॉलिज कन्या के बाद देशदासी निकलेगा, इस लिये इस की तैयारी में चन्दूलाल शाह लगे हुये हैं। वर्षा शुरु होने से पहले तमाम Out door सीन पूरे कर दिये जायेंगे, और तीन चार बड़े बड़े settings तैयार करने का हुक्म दे दिया गया है। मिस गौहर के पाउं में सीन लेते वक्त चोट लग जाने से वह काम पर नहीं आती थीं, मगर अब आराम है, और आशा है कि देशदासी लाजवाब चित्र तैयार होगा।

BLACK BANDIT (ब्लैक बैन्डिट)—

ब्लैक बैन्डिट में ग़ौरी, दीक्षित और चार्ली के सीन लेने में राजा सेन्डो हंसते हंसते दुबले हो गये हैं। इस चित्र में रणजीत के कौमेडियन चैलेंज कर रहे हैं कि हम इन पात्रों के द्वारा अरंडी ऑयल मिल के मालिकों को भी हंसाये बग़ैर न छोड़ेंगे।

बिजली—

अपने मौसिम की राह देख रही है और कहती है कि वक्त आने दो, मैं आकाश का हृदय चीर कर जिस वख्त बाहर आऊंगी, उस वक्त पूर्व से पश्चिम तक सारा भू मण्डल चमक उठेगा और बहुतों की आंखें चुंधिया जायेंगी।

कुछ इधर उधर का मसाला..............

(१) केकी बावा ने Clean shave का निश्चय कर लिया है।

(२) E. Billimoria का इरादा है कि अब मैं मूंछ डाढ़ी ज़रूर रक्खूंगा।

(३) ग़ौरी ने पतलून की कसम खाई है कि आजसे धोती बांधा करुंगा।

(४) दीक्षित के कपड़ों का माप हर दफ़े बढ़ता ही जाता है, इस लिये उस ने मद्रासी तहमद पसन्द किया है।

(५) ईश्वरलाल ने विलन के काम से तोबा करके संन्यासी भेस में स्टुडियो आना शुरु किया है।

(६) राजा सेन्डो ने पठान दरबान से एक शलवार मंगी हुई ली है, अगर एक हफ़्ते तक किसी ने इस ड्रेस की हंसी न उडाई तो वह आइंदा पठानी ड्रेस ही पहना करेंगे।

(७) मिस मधुरी इस अंक में छपे हुये उस के प्रसिद्ध फोटो के मुताबिक स्टुडियो में आया करेंगी।

(८) चार्ली आजकल शेर की खाल ओढ़ कर फिर रहे हैं।

किसी से न कहना

मिस्टर E. Billimoria अब बिलकुल मौन धारण किये हुए बैठे है. देशदासी के dialogue सिवा किसी प्रकार की भी बातें न करने का हुक्म छाप दिया है। मिस्टर शाह ने Billimoria को सख्त ताकीद की है और Mr. Billimoria ने मुझे बलपूर्वक सूचित कर दिया है और मैं आपसे नम्रता के साथ निवेदन करता हूं, कि Billimoria के मौन व्रत की कथा किसी से न कहना।

* * *

कॉलिज कन्या में अत्यन्त परिश्रम करने के सबब मिस मधुरी थोडे दिन की छुट्टी लेकर किसी ऐसे रमणीक और शान्त स्थान पर जाने वाली हैं कि जहां कोई मिलने वाला या खत या तार भी न पहुंच सके। वह मुझसे कहने लगी कि किसी से जिक्र न करो तो मैं बता सकती हूं कि मैं कहां जाऊंगी. मैंने उत्तर दिया कि पत्र सम्पादक से बढकर दुनिया में कोइ विश्वासपात्र नहीं मिलेगा, तो मिस मधुरी ने बताया कि मैं ओटाकामण्ड जा रही हूं, प्रिय पाठक देखना किसी से कह न देना।

× × ×

गौरी, दीक्षित और चारलीने एक लिमीटेड कम्पनी बनाई है, उस का नाम छुपाने की मुझे ताकीद की है. इस कम्पनीने एक पेटंट दवा तैयार की है, उस की बोतलें कैसी हों, काक कैसे लगाये जायें, केवल किस रंग ढंग का हो, इस विषय पर विचार करने के लिये एक सभा की गई, जिस के प्रधान महाशय राम आपटे थे, उस सभा में सर्व सम्मती से पास हुआ कि कम्पनी का नाम हास्य रस सपलाई कम्पनी लि. रक्खा जाये। कास्टेरल पीने के बाद फौरन ही इस पेटंट दवा की एक खुराक पी लेनेसे चेहरे पर जरा भी सुस्ती नहीं आयेगी, इस की गारंटी कम्पनी की तरफ से दी जाती है. अगर इस दवा की परीक्षा करनी है तो पेट भर कास्टेर पी कर कॉलिज गर्ल देखने आना, यह पेटेंट दवा उस के असर से बचाने का जिम्मा लेती हैं, लेकिन यह शर्त है कि जिस तरह मैं इस वात को गुप्त रखने का यत्न कर रहा हूं, तुम भी गुप्त रखना।

\+ \+ \+

केकी बावा और राजा सेन्डो ने आपस में एक दूसरे की भाषा न समझाने के कारण निश्चय किया है कि एक नई भाषा बनायें, जिसे हम दोनों समझ सकें, मगर दो महीने गुजर गये अब तक उस भाषा के स्वर व्यंजन भी तैयार नहीं हुये, इसपर भी दोनों मूंछों पर ताव देते हैं कि जल्दी क्या है, यह कोई बच्चों का खेल नहीं है। केकी बावा ने मुझे एकान्त में बुलाकर कुछ कान में कहा उसे सुनकर मै खूब हंसा, फौरन राजा सेन्डो आंखें निकाल कर इशारा करने लगे, इस वास्ते क्षमा कीजिये वह बात मैं आप से नहीं कह सकता।

———

बात बिगड़ी

रणजीत के Studio के कलाकारों की एक सभा एक गमले के करीब हुई। एक से जियादह आदमी जमा होजायें तो उस का नाम सभा और दो से जियादह सदस्य जमा हो तो महासभा कही जाती है, यह आजकल का रिवाज है। इस के अनुसार गमले के पास इकत्रित हुई सभा को मैं महासभा कहता हूं। यह सभा किस उद्देश से हुई थी इस का पता नहीं चला, मगर जब सभा इकत्रित हो ही चुकी है तो कोई न कोई प्रस्ताव पास करना ही अणिवार्य है, इस नियम के अनुसार पहले मिस्टर गौरी ने करतलध्वनी के बीच में (तहकीकात के बाद मालूम हुआ कि वह तालियों की ध्वनी नहीं बढैयों के हथौडे की आवाज़ थी) खडे होकर अपना व्याख्यान शुरू किया। कोलिज कन्या वाले सेठ हरिहरराय के इकलौते पुत्र श्रीमान चिरंजी लाल के रुप में मिस्टर गौरी एक चश्मा लगा कर सभा में आये थे, उन्हें सहारा देने वाले महाशय मुनीमजी के भेस में मिस्टर चारली साथ थे, ऐसे सुअवसर पर मिस्टर गौरी Ladies and Gentlemen कहकर, आगे क्या कहना चाहिये यह सब भूल गये.

मिस्टर चारली ने बहुत कुछ पेवन्द लगाया मगर मिस्टर गौरी को यह भी होश नहीं था कि मैं मिस्टर गौरी हूं, उन के दिमाग में यही धुन थी कि मैं कॉलिज कन्या का घणचक्कर चिरंजीलाल हूं इसी लिये मिस्टर गौरी एक ऊँट की तरह अपनी थुतनी आगे बढाये हुये सभासदों की ओर तकते रह गये। इस मुसीबत के वक्त में मिस्टर दीक्षित ने उनकी खासी मदद की। यह एक सम्वाद दाता के रूप में अपने चंचल पुत्र चमन को साथ लिये आ पहुंचे. चमन ने अपना केमरा सामने रख कर मिस्टर गौरी को सूचित किया Ready Please और मिस्टर दीक्षित ने धारा प्रवा गुजराती भाषा में बोलना शुरु किया तो मिस्टर ईश्वरलाल खडे होकर गरजने लगे कि मिस्टर दीक्षित मरेहटी या अंग्रेजी में बोलो, हमारी पवित्र भाषा का खून न करो लेकिन मिस्टर राजा से यह बात सही न गई, ललकार कर जवाब दिया कि ईश्वरलाल मैं तुझे साफ साफ कह देता हूं।

केकी बावा ने हंसते हुये उसे रोका कि बस बस राजा तू तो महेरबानी कर, हिंदी में बोलने के बदले तामुल भाषा में बात कर, इतना सुनते ही राजा साहब उखड गये और टेबल पर हाथ मार कर इस तरह बोले मानो कॉलिज कन्या के हाई कोर्ट में बहस कर रहे है, मिस्टर प्रेज़ीडेंट यह मेरा बडा अपमान हुआ है।

मिस्टर राजा यह क्या करते हो, अभी तक इस सभा में कोई प्रेजीडेंट तो मुकर्रर ही नहीं हुआ है। मिस्टर चारली से न रहा गया, तो फिर कौन था वह बेवकूफ, बस राजा मुंह संभाल कर बात करो, अब मैं कॉलिज कन्या का चिरंजी लाल नहीं हूं मैं हूं Mr. गौरी।

बात बात में तकरार बढ गई और महासभा महाधांधल के रूप में बदल गई। शोर सूनकर मिस्टर देसाई आ गये, क्या है? क्या गुल मचा रक्खा है? Come on please सेटिंग तैयार है। डायरेक्टर साहब का हुक्म सुनते ही एक दूसरे को घूरते हुये सब हाई कोर्ट के सीन में जा डटे। मिस्टर राजा वकालत का जुब्बा पहन कर मिस चारुबाला से सवाल करने लगे। गौरी और चारली का इस सीन में काम नहीं था, इस लिये कांधे पर कुहनी टेक कर मुंह फाडे हुये सीन देखने लगे। इधर केकी बावा उर्फ श्रीमान सेठ हरिहरराय गरमी से घबरा कर पगडी उतार कर हुलास सूंघते हुये वकील साहब की दलीलों में किस शब्द पर वजन देना चाहिये, किस तरह बोलना चाहिये, इस सोच में पड गये।

-: લાલ પંજો :-

લેખકઃ—અય્યુબખાન ખલીલ

પ્રકરણ ૧૦ મું

પુષ્પા કોણ છે ?

"પણ પુષ્પા કોની પુત્રી હોવાની તમને શંકા છે ?"

"એ શંકા તો ભવાનીદાસ તને હકીકત ન કહે અથવા કહે તે મારી શંકા મુજબની જ હોય તો જ કહી શકું."

"વારૂ, તો હું જઇશ. તમારે ખાતર અને પુષ્પાને ખાતર પણ મારે જવું જોઇએ."

"શાબાશ. દોસ્ત શકુંત ! હું તારો ઉપકાર નહિ ભુલું અને મારી બેન પણ તારો આભાર માનશે."

શકુંત હસ્યો, 'હરિન્દ્ર પાસેથી ભવાનીદાસની છુપાવાની જગ્યાની હકીકત અને ઠેકાણું લઇ તે હરિન્દ્રથી છુટો પડયો.

"તું ભવાનીદાસને મળી આવે કે તરત મારે ઘેર આવજે." હરિન્દ્રે તેને વિદાય આપતાં કહ્યું.

ભવાનીદાસને મળવા જવા માટે કયાં જવું, કેમ જવું વગેરેની પૂરતી માહિતી આપીને હરિન્દ્રે શકુંતને પોતાની મોટરમાં રવાના કર્યો. શકુંત તેનાથી છુટો પડી જ્યારે એ મોટરમાં ભવાનીદાસના સંતાવાની જગ્યા તરફ જઇ રહ્યો હતો ત્યારે તેને અનેક વિચારો આવતાં હતાં. મોટરની ઝડપની જેમ એના મગજની વિચાર ક્રિયાએ પણ ઝડપ ધારણ કરી હતી. તે ભવાનીદાસને થોડા વખતથી ઓળખતો હતોઃ પુષ્પાને પણ એટલા જ વખતથી ઓળખતો હતોઃ પુષ્પા માટે જે ભાવના તેના હૃદયમાં પ્રગટી હતી તેથી ઉલટી જ લાગણી ભવાનીદાસ માટે કેમ જન્મી હશે તેનો તેને હવે વિચાર થતો હતો. ભવાનીદાસ માટે તેને બહુ માન પહેલેથી નહોતુંઃ તેને તે ભયાનક માણસ તો ન હોતો ગણતો તો પણ તેના વર્તનમાં વિચિત્રતા હતી એમ તે પહેલેથી માનતોઃ તેને અને પુષ્પાને કંઇ સંબંધ ન હોય તો કેવું સારૂં એમ તે હંમેશાં ઇચ્છતોઃ અને હરિન્દ્રની વાતથી તેને જ્યારે લાગ્યું કે પુષ્પા ભવાનીદાસની પુત્રી નથી પણ કોઇની પુત્રીને ભવાનીદાસે પાળી છે ત્યારે તેને સંતોષ થયોઃ પણ ત્યારે પુષ્પા કોણ ? પુષ્પા કોણ છે તે જાણવા હરિન્દ્ર શા માટે ઉત્સુક છે ? તે ભવાનીદાસના વર્તમાન જ નહીં પણ ભુતકાળ વિષે પણ કૈં જાણતા હોય તેમ જણાય છેઃ હરિન્દ્રને અને ભવાનીદાસને શું ?—આ વિચારો શકુંતના મગજમાંથી વિજળી વેગે પસાર થઇ ગયા.

જ્યારે મોટર હરિન્દ્રે આપેલ શીરનામાવાળી જગ્યાએ પહોંચી ત્યારે તેણે જોયું કે એ રસ્તાના છેડા પર લોકોનું ટોળું જમા થયું હતું અને તેને કાબુમાં રાખવા પોલીસના માણસો એક શ્વાસે મહેનત કરી રહ્યા હતા. તેની મોટર આગળ જઇ શકે તેમ ન હોતીઃ તેના હૈયામાં ધ્રાસકો પડયોઃ ભવાની કાકાનું છુપું રહેઠાણ પોલીસે શોધી કાઢયું કે શું ? જો એમ હોય તો ભવાની કાકાનું શું થયું ?—

તેની મોટર અટકી કે તુરત એક પોલીસ સાર્જન્ટ તે મોટર તરફ આવ્યો અને મોટર આગળ જઇ શકે તેમ નથી એવું કૈં કહેવા લાગ્યો.

શકુંત કુદીને મોટરમાંથી ઉતરી પડયો અને આ બધું શું છે તે પોલીસ સાર્જન્ટને પૂછ્યું. પોલીસ સાથેની વાતચીતથી તેને જણાયું કે કોઇ ભયંકર ગુન્હેગાર ખૂન કરી સામેના મકાનમાં ભરાઇ રહ્યો છે તેને પકડવા પોલીસે એ મકાનને ઘેરો ઘાલ્યો છે પરંતુ બદમાશ એટલો ઝનુની બન્યો છે કે તે અંદર જનારને

મારી નાખવાની ધમકી આપે છે. તેની પાસે પીસ્તોલ હોવાની પોલીસને ખાત્રી છે. વળી તેને જીવતો પકડવાની પોલીસની ખ્વાહિશ હોવાથી ઉતાવળ ન કરતાં પોલીસ સાવચેતીથી એ કામ કરવા ઇચ્છે છે.

"જો એ ગુન્હેગારનું નામ ભવાનીદાસ હોય" શકુંતે સાર્જંટને કહ્યું:-"તો હું એને મળવા માગું છું. હું એ કામ માટે જ અહીં આવ્યો છું."

"તમારે એને શા માટે મળવું જોઇએ?" સાર્જન્ટે પૂછ્યું.

"એની પુત્રી છે-તે અપંગ છે-તે મારી સાથે રહે છે-એ છોકરી માટે. એ શું ભલામણ કરવા ઇચ્છે છે તે હું એને પૂછવા માગું છું-"

અને આ પછીની ચર્ચામાં શકુંત સાર્જંટને એ વાત સમજાવી શકયો કે એના જીવન સાથે મોતને કંઇ સંબંધ નથી એટલું જ નહીં પણ આ ઘેરામાંથી એને છટકી જવાની કોઇ તક આપવામાં પણ પોતે સહાયભૂત નહિ થાય.

આ વાતની ખાત્રી થયા પછી સાર્જંટે શકુંતને અંદર જવાની રજા આપી.

શકુંત અંદર ગયો અને જ્યારે તે હરિન્દ્રે બતાવેલ ઓરડામાં દાખલ થયો ત્યારે તેને આખો ઓરડો ખાલી માલુમ પડયો. ઓરડો અંધકારવાળો હોવાથી સ્પષ્ટ દેખાતું ન હતું.

"દૂર રહે નહિ તો-" ઓરડાને છેક છેડેથી એક દબાયલો અવાજ શકુંતને સંભળાયો: તેણે અવાજ ઓળખ્યો.

"એ તો હું-શકુંત છું ભવાની કાકા!-",

"અહીં કેમ આવ્યો-કોણે કહ્યું કે હું અહીં છું-"

"હરિન્દ્રે-"

"હરિન્દ્ર મૂર્ખ છે-જા. ચાલ્યો જા. મારે તારૂં કે હરિન્દ્રનું કામ નથી."

"પણ પુષ્પા-"

"હા! પુષ્પા! આવ શકુંત ન[illegible] આવ... નહિ ત્યાં જ રહે-મને જોઇ લેવા દે. તારી સાથે પોલીસ તો નથી?"

"કાકા! મારા પર અવિશ્વાસ?-"

"છોકરા? છાનો રહે-"

અને પછી ભવાનીદાસે પુષ્પા વિષે ટુંકમાં જે માહિતી આપી તે સાંભળતાં શકુંત બેભાન જેવો થઇ ગયો. તે સ્વપ્નમાં છે એમ તેને લાગવા માંડ્યું અને જ્યારે વાત પુરી થતાં તેણે ભવાનીદાસનો "ચાલ્યો જા!" એમ કહેતો અવાજ સાંભળ્યો ત્યારે જ તેને ખ્યાલ આવ્યો કે પોતે જાગૃત છે અને ભવાનીદાસ કહે છે તે બધું સાચું છે.

તો પણ તેણે સાંભળેલી વાતે તેના મગજ પર એવી અસર કરી હતી કે તે બહાર નીકળ્યો અને પોલીસે તેને કૈં પૂછ્યું. ત્યારે તેણે શું પૂછે છે તે સમજ્યા વગરજ કહ્યું: કે:-"એ પોતાની પુત્રી મારી સંભાળમાં સોંપી જવા સિવાય કૈં કહેવા માગતો નથી. હું જાઉં છું."

પણ તેણે ઘરની બ્હાર પગ મૂકતાંજ પીસ્તોલનો અવાજ સાંભળ્યો શકુંત બહાર નીકળતો હતો તે તકનો લાભ લઇ પોલીસે અંદર ધસારો કર્યો હતો અને ભવાનીદાસે સામે પીસ્તોલ ફોડી હતી તેનો એ અવાજ હતો.

પછીથી શકુંતે સાંભળ્યું કે બે ત્રણ સિપાઇને જખ્મી કર્યા પછી ભવાનીદાસ નાસી જતાં નહિ ફાવવાથી આપઘાત કરી મરી ગયો હતો.

"ભવાનીદાસે શું ખરેખર એમ કહ્યું?"

"હા, નહિ તો આવી વાત કયાંથી કહી શકું?"

"ખરૂં છે, શકુંત! તું એ વાત કયાંથી ઉપજાવી શકે" હરિન્દ્રે સંતોષપૂર્વક કહ્યું: "તને એનો ખ્યાલ સ્વપ્ને પણ ન હોય!"

"ખરેખર! પુષ્પા ભવાનીદાસની પુત્રી નથી એ જાણી મને જેટલો સંતોષ થયો હતો તેટલો જ આનંદ એ તમારી પુત્રી છે એ જાણીને થયો."

શકુંતે હર્ષ પ્રદર્શિત કર્યો:-"પણ એ ભવાનીદાસ જેવા માણસના હાથમાં કેમ જઇ પડી?"

"શકુંત! મેં મારી પત્ની પાસેથી એ બાળકીને ખુંચવી લઇ મારી પત્નીને ઘર બહાર કાઢી મુકી હતી. તે અહીં તહીં રખડી રઝળી મરી ગઇ. પુષ્પાને ઉછેરવાનું કામ મેં ભવાનીદાસને સોંપ્યું હતું. ભવાનીદાસ મારો નોકર હતો. પણ એણે પુષ્પા પ્રત્યેની લાગણીથી કે પછી તેની માતા પ્રત્યેની ભાવનાથી પ્રેરાઇ પુષ્પા મરી ગઇ એમ કહી મારા મનમાંથી પુષ્પાને હંમેશને માટે ભૂંસી નાંખવાની ચાલબાજી કરી હતી. મેં તારે ત્યાં પુષ્પાને જોઇ ત્યાં સુધી હું એમ જ માનતો હતો કે પુષ્પા મૃત્યુ પામી છે. પણ તેને જોતાં મને ભૂતકાળ યાદ આવ્યો. મેં તને ભવાનીદાસ પાસે મોકલ્યો ત્યારે મને ખાત્રી ન હતી પણ મારૂં અનુમાન સત્ય ઠર્યું છે. એને હવે પુષ્પાના પગના લકવાની દવા કરવા મારી બધી દોલત હું તેને સુપ્રત કરી પુષ્પાનાં લગ્ન તારી સાથે કરી આપીશ"

"ભવાનીદાસ ગમે તેવો ભયાનક પણ પુષ્પા પ્રત્યે માયાળુ હતો. તે ન હોત તો પુષ્પા આજે ક્યાં હોત?" શકુંત બોલ્યો.

"એ ખરૂં. પણ એ બહુ ઉતાવળીઓ ઉગ્ર અને ઉત્પાતીયો સ્વભાવ ધરાવતો હતો તેથી જ તેને આમ કમોતે મરવું પડયું!"

+ × +

"પુષ્પા જો પેલાં સોનેરી વાદળ!" શકુંતે પુષ્પાની ખુરશી પાછળ ઉભા ઉભા કહ્યું.

"મારે વાદળ નથી જોવા. હું તો હવે લકવા મટે એટલે દરિયા કિનારે દોડાદોડ કરતી વાદળાં જોયાં કરીશ." પુષ્પાએ ઉંચે જોયા વગર કહ્યું.

"ત્યારે તો મારે તારી આંખો જ બંધ કરી દેવી પડશે–" શકુંતે પુષ્પાની નેત્ર પાંપડીઓ પર પોતાના હસ્તરૂપી પત્રો ઢાંકી દીધાં.

(સંપૂર્ણ)

COMING આવે છે! आ रहा है!

A CHALLENGE Picture of 1935

ગોહર "બીજલી" માં

A Chandulal Shah Production.

Registered No. B. 3386

Edited, Printed and Published by Chaturbhuj Anandji Doshi for Ranjit Movitone (Dadar),
at Moj-Majah Printing Press, Khatau Building, Girgaum BOMBAY 4.